

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра мови засобів масової інформації

Затверджено

на засіданні кафедри мови ЗМІ факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.).

Завкафедри кафедри мови ЗМІ –
проф. Марія Яцимірська

Силабус навчальної дисципліни

«Мистецтво публічного мовлення»,

що викладається в межах

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

«ЖУРНАЛІСТИКА»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

для здобувачів зі спеціальності 061 – журналістика

Силабус дисципліни «Мистецтво публічного мовлення»

(із циклу вибіркових)

Назва курсу	Мистецтво публічного мовлення
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка (Львів, вул. Генерала Чупринки, 49)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики; кафедра мови засобів масової інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 журналістика Спеціальність – 061 журналістика
Викладачі курсу	Яцимірська Марія Григорівна , кандидат філологічних наук, доктор політичних наук, вчене звання – професор, посада – завідувачка кафедри мови засобів масової інформації,
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: mariyayatsymirska@lnu.edu.ua Посилання на сторінку викладача: https://journ.lnu.edu.ua/employee/yatsymirska-m-h
Консультації з курсу відбуваються	Щовівторка: 15.00-16.00; щоп'ятниці 12.00-13.00 год. (Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, ауд. 207). Можливі онлайн-консультації через Zoom чи Viber.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/students/dystantsiynе-navchannia/kafedra-movy-zasobiv-masovoi-informatsii
Інформація про курс	ОК-2. Курс «Мистецтво публічного мовлення» є вибірковою дисципліною зі спеціальності «Журналістика» для освітньої програми «Магістр», яка викладається в 1-му семестрі. Обсяг – 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Лекційно-практичний курс „Мистецтво публічного мовлення” орієнтований на здобуття професійних компетенцій з культури публічного мовлення в медійній сфері та академічному середовищі.
Навчальні цілі курсу	Навчальні цілі курсу „Мистецтва публічного мовлення”: <ul style="list-style-type: none"> – студенти вільно й грамотно спілкуються в усіх жанрах публічного мовлення; – репрезентують у ЗМІ українську мову як державну на високому культурному та лінгвокомунікативному рівні.
Література для вивчення дисципліни	Рекомендована література: Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с. Шаповаленко Н. М. Особливості публічного мовлення // Південноукраїнський правничий часопис. Ч. 1. 2015. Марія Яцимірська. Культура мови журналіста: Навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів: ПАІС, 2017. 168 с. Інтернет-ресурси: Кафедра мови засобів масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка / Інформаційна сторінка на ФБ // https:// uk-ua.facebook.com/kafedramovyzmi

	<p>Культура слова / Інформаційна сторінка на ФБ Інституту української мови НАН України // Доступно з: https://www.facebook.com</p> <p>MOVA.info – лінгвістичний портал // Доступно з: http://www.mova.info</p> <p>Пономарів О.Д. Культура слова: мовностилістичні поради // http://ponomariv-kultura-slova.wikidot.com</p> <p>Словники України online/ лінгвістичний портал / Український мовно-інформаційний фонд НАН України // dictua">http://www.lcorp.ulif.org.ua>dictua</p> <p>Українська мова в Інтернеті. – http://www.novamova.com.ua</p> <p>Українська мова: Енциклопедія. – http://www.litopys.narod.ru/ukrmova/um113.htm</p>
Тривалість курсу	32 год.
Обсяг курсу	32 год. аудиторних занять. З них 16 год. лекцій, 16 год. лабораторних занять, 32 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу «Мистецтво публічного мовлення» студент буде знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - етапи підготовки публічного виступу; - закони класичної риторики; - жанри публічного мовлення; - стилі красномовства; - моделювати аудиторію й комунікативну ситуацію. <p>Результати / здобуті компетенції</p> <p>Студент буде вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - застосовувати знання з мистецтва публічного мовлення в професійній діяльності; - критично оцінювати зміст публічних виступів. - писати промови політикам та іншим публічним особам; - розробляти нові методики красномовства; - виступати публічно перед великою аудиторією. - розпізнавати маніпулюваці в живих дискусіях.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>Набуття компетентностей</p> <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 01. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.</p> <p>ЗК 02. Здатність спілкуватися на професійному рівні державною та іноземними мовами.</p> <p>ЗК 03. Здатність працювати в команді, вміти мотивувати людей та досягати спільних цілей.</p> <p>ЗК04. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.</p> <p>ЗК05. Здатність професійно використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 06. Здатність бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК07. Здатність до розробки проєктів, зокрема медіапроєктів та управління ними.</p>
Спеціальні (фахові)	<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетенції (СК):</p> <p>СК01. Здатність створювати інформаційний чи аналітичний</p>

компетентності (СК)	<p>матеріал для ЗМІ. СК02. Здатність до фахового аналізу інформаційної медіагалузі. СК04. Володіти нормами культури мови в журналістській практиці, редагувати та продукувати тексти різного типу відповідно до мети, призначення й умов спілкування. СК 05. Володіти поглибленими знаннями з медіабезпеки, уміти використовувати їх у професійній та соціальній діяльності.</p> <p>Програмні результати навчання У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен досягти таких Програмних результатів навчання: ПРН01. Працювати як «універсальний журналіст»: створювати текстовий, аудіовізуальний та мультимедійний контент. ПРН03. Використовувати державну та іноземну мови в професійній діяльності. ПРН05. Аналізувати системно й концептуально текст і контекст сучасних українських медіа. ПРН06. Приймати обґрунтовані рішення у складних комунікативних ситуаціях, вирішуючи професійні завдання. ПРН 07. Демонструвати редакторські навички роботи над текстом. ПРН 08. Розпізнавати/спростовувати фейково-маніпулятивні наративи в умовах гібридної війни, готувати аналітичні матеріали. ПРН. 11. Здійснювати комунікацію з колегами, планувати та виконувати самостійну і командну роботу. ПРН 13. Аналізувати та узагальнювати національні та світові медійні тенденції. ПРН 14. Дотримуватися принципів і правил медіабезпеки, використовувати їх у журналістській практиці.</p>
Ключові слова	Ортологія, риторика, публічне мовлення, промова, лекція, виступ, доповідь, аргументація, комунікація.
Формат курсу	Очний і заочний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт і консультації для кращого розуміння тем
Теми	<i>Див. «Схему курсу»</i>
Підсумковий контроль, форма	залік – презентації власних проєктів
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з попередніх курсів «Медійна риторика», «Текст і комунікація».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, презентації, групові (4-5 студ.) виконання завдань, дискусія, візуалізація основних тез власного виступу, подкасти, обговорення топтеми в медійному просторі, рольові ігри та ін.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали будуть нараховані за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточне оцінювання – 50 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50.

	<p>• іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів -50. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Письмові роботи: Заплановано, що студенти напишуть тексти усних виступів у різних жанрах, які будуть обговорені на практичному занятті. Академічна доброчесність: Передбачено, що роботи студентів будуть їхньою власною творчістю. Відвідування занять є важливим складником навчання. Література. Навчальні посібники та онлайн-ресурси з культури публічного мовлення, риторики є доступними в бібліотеці факультету та інтернет-платформах.</p> <p>Політика оцінювання. Знання студентів оцінюємо прозоро й об'єктивно. Бали в процесі навчання студенти отримують за виконані завдання, активність на лекціях і практичних заняттях, самостійне опрацювання тем з культури публічного мовлення на інформаційній сторінці кафедри мови ЗМІ в соціальній мережі «Фейсбук». На іспиті студенти продемонструють свої презентації публічного мовлення. Жодні форми порушення академічної доброчесності неприпустимі.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жанри публічного виступу. 2. Доповідь, промова, лекція, телебесіда, репортаж, дискусія: особливості структури та мовлення. 3. Презентація як різновид публічного мовлення. <hr/> <ol style="list-style-type: none"> 4. Похвальне красномовство як один із жанрів ефективної комунікації. 5. Критерії культури публічного мовлення. 6. Типові помилки в публічному мовленні. 7. Академічне красномовство. 8. Лекція як різновид публічного виступу. 9. Етапи підготовки публічного виступу. 10. Ювілейна промова: мовностилістичні особливості. 11. Оратор: вербальне і невербальне мистецтво. 12. Стилї красномовства. 13. Композиція публічного виступу. Мистецтво початку. 14. Міміка і жести як засоби емоційного впливу на слухачів. 15. Словники, довідники, енциклопедії та інші онлайн-інструменти в практиці підготовки публічних виступів. 16. Інтернет-платформи з культури української мови. 17. Компоненти успішних промов, доповідей, лекцій. 18. Закони риторики: концептуальний, закон моделювання аудиторії, стратегічний, тактичний, мовленнєвий, закон ефективної комунікації. 19. Оратор та аудиторія. Жанри еристики. 20. Культурні традиції європейських народів у публічному мовленні. <p>Іспит: Презентації публічного виступу: власні проекти. Подкасти. Навчальне відео.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

--	--

Схема курсу

год.-	Тема, план	Форма діяльності (заняття) (лекція, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті
2 год.	<p>Тема. Силабус дисципліни (структура, навчальні цілі, зміст, література)</p> <p>Базові засади курсу «Мистецтво публічного мовлення», зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Завдання на іспит. Критерії оцінювання знань.</p> <p>Самостійна робота. Опрацювання дидактичних матеріалів з публічного мовлення.</p>	лекція, дискусія, групова робота	<p>Абрамович Семен. Мовленнєва комунікація. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2013. 460 с.</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста // https://journ.lnu.edu.ua > 2020/11</p> <p>Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с.</p>
2 год.	<p>Тема. Риторика й ораторське мистецтво (красномовство) як глибинна основа професійного вишколу журналістів</p> <p>Оратор та аудиторія. Спілкування промовця з аудиторією як творчий процес.</p>	лекція, виступ, доповідь, ювілейна промова, презентація	<p>Щербакова О. А. Актуальність риторики та культури мовленнєвої комунікації у процесі формування елітарної особистості (концептуально-бібліографічний огляд) // Риторика: теоретичні та практичні аспекти комунікації: монографія / кол. : проф. В. М. Вандишев, проф. Я. З. Ліханський. Суми. Сумський ун-т. 2015. С. 101-105.</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста. Львів: ПАІС. 2017.</p> <p>Марія Пентилюк, Ігор Маруніч, Ірина Гайдаєнко. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 224 с. // https://www.yakaboo.ua/ua/dilove-spilkuwannja-ta-kul-tura-movlennja.html</p>
4 год.	Тема. Види і жанри	лекція, дискусія,	Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування.

	<p>публічних виступів</p> <p>Доповідь, промова, лекція, репортаж, телебесіда, дискусія, полеміка, дебати, диспут, судова промова: особливості структури.</p>	<p>групова робота</p>	<p>Київ: Фабула, 2019. 394 с.</p> <p>Абрамович Семен. Мовленнєва комунікація. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2013. 460 с.</p> <p>Лінгвістичний портал MOVA.info // http://www.mova.info</p>
2 год.	<p>Тема. Промови лідерів: структурні та змістові компоненти</p>	<p>Лекція, реферати, виступи, Дискусії, групова робота</p>	<p>Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с.</p> <p>Андерсон Кріс. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. Київ: Наш формат, 2016. 256 с.</p>
4 год.	<p>Тема. Культура слова і красномовство.</p> <p>1. Критерії ефективної публічної комунікації. 2. Основні форми комунікативної поведінки. 3. Емоційні моменти мовленнєвої комунікації.</p>	<p>Лекція, дискусія, групова робота</p>	<p>Культура спілкування як комунікативне вміння // https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10903/</p> <p>Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с.</p> <p>Абрамович Семен. Мовленнєва комунікація. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2013. 460 с.</p>
2 год.	<p>Тема. Презентація як різновид публічного мовлення</p>	<p>Лекція, дискусія, групова робота</p>	<p>Коваль, А. С. Цінності, стереотипи та маніпуляції у візуальній комунікації / Теорія та історія соціальних комунікацій. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, том 32 (71), № 4. Ч. 3. 2021. С. 155–161 // URL: https://web.archive.org/web/20210930185227id_/http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/4_2021/part_3/28.pdf</p> <p>Марія Яцимірська. Візуальні тексти в соціальних мережах: рефлексії, концепти, емоції // Вісн. Львів. Ун-ту. Сер. Журналістика. 2015. Вип. 40. С. 323–331.</p>
4 год.	<p>Тема. Публічний виступ.</p>	<p>Практ.</p>	<p>Борг Джеймс. Мистецтво говорити.</p>

	<p>Етапи підготовки.</p> <p>Назва виступу (основна ідея, суть, рекламний характер). Визначення теми (актуальність, значимість). Структура: кому? Навіщо? (з якою метою?). Що? (повинні засвоїти читачі). Риторичні положення підготовки публічного виступу: інвенція – етап задуму, намірів, ідей, формулювання гіпотези майбутнього виступу; диспозиція – структурування промови; елокуція – мовне вираження теми спілкування; елоквенція – дослідження тропів і риторичних фігур; меморія – запам'ятовування змісту промови; акція – підготовка промовця зовнішньо і внутрішньо.</p>	заняття.	<p>Тасмниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с. Андерсон Кріс. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. Київ: Наш формат, 2016. 256 с.</p>
2 год.	<p>Тема. Культура публічного мовлення. Основні тональності українського мовленнєвого етикету та інших мов.</p> <p>Правильні форми звертань в українській мові. Кличний відмінок. Формули ввічливості, привітання, прощання, вдячності та ін.</p> <p>Культура запитань на пресконференціях, круглих столах, форумах тощо</p>	Практ. заняття, виступи студентів, групова робота	<p>Абрамович Семен. Мовленнєва комунікація. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2013. 460 с. Борг Джеймс. Мистецтво говорити. Тасмниці ефективного спілкування. Київ: Фабула, 2019. 394 с. Андерсон Кріс. Успішні виступи на TED. Рецепти найкращих спікерів. Київ: Наш формат, 2016. 256 с.</p> <p>Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста. Львів: ПАІС. 2017.</p>
2 год.	<p>Тема . Культура ділового публічного мовлення</p> <p>Композиція. Мистецтво початку.</p> <p>Логічність суджень, послідовність викладу думок.</p> <p>Не обтяжувати цитатами та</p>	Практ. заняття, дискусія, групова робота	<p>Культура спілкування як комунікативне вміння // https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10903/</p> <p>Абрамович Семен. Мовленнєва комунікація. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2013. 460 с.</p> <p>Андерсон Кріс. Успішні виступи на</p>

	цифрами. Точність висловлювань, аргументація. Жанри еристики.		TED. Рецепти найкращих спікерів. Київ: Наш формат, 2016. 256 с. Марія Пентилюк, Ігор Маруніч, Ірина Гайдаєнко. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
4 год.	Тема. Академічне красномовство. Закони риторики: концептуальний, закон моделювання аудиторії, стратегічний, тактичний, мовленнєвий, закон ефективної комунікації. Лекція. Доповідь. Дискусія. Реферат. Презентація. Дискусія.	Практ. заняття, дискусія, групова робота	Культура спілкування як комунікативне вміння // https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10903/ Марія Пентилюк, Ігор Маруніч, Ірина Гайдаєнко. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
2 год.	Тема. Аудіокомунікація в соціальних мережах. Аналіз мультимедійних текстів. Подкасти.	Практ. заняття Подкасти до 3-х хв. на обрану тему, групова робота	Яцимірська М. Г. Культура мови журналіста. Львів: ПАІС. 2017. Марія Пентилюк, Ігор Маруніч, Ірина Гайдаєнко. Ділове спілкування та культура мовлення. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 224 с.
2 год.	Тема. Культурні традиції європейських народів у публічній комунікації.	Практ. заняття, виступи, презентації	Марія Яцимірська. Мовна політика Європейського Союзу // Вісник Львівського університету. Сер. Журналістика. Ч. 45. 2019. Абрамович Семен. Мовленнєва комунікація. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго. 2013. 460 с.